

HAPPY DAY, CAMPING DAY GUIDEBOOK

ต้นฉบับ
โครงการสำหรับเด็กนิพนธ์
0565

เรียบเรียงโดย บลินฉัตร วุฒิสิริเดชายศ

ต้นฉบับ
วรรณกรรมสำหรับเด็กนิพนธ์
2565

Happy Day, Camping Day

สื่อผ้าเสิร์มประสบการณ์ สำหรับเด็กอายุ 5-7 ปี

จัดทำโดย นลินฉัตร วุฒิสิริเดชายศ
นิสิตชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 26 สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ต้นฉบับวรรณกรรมสำหรับเด็กนิพนธ์ ประจำปีการศึกษา 2565
รายวิชา วด. 451 ภาคนิพนธ์ทางวรรณกรรมสำหรับเด็ก
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก
ศูนย์การศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษา อ. ดร. ธันยา พิทยาพิทักษ์

ขอขอบคุณ: อ. อัจฉรา ประดิษฐ์

ผศ. รพินทร (ณ ถกลาง) คงสมบูรณ์

อ. อนุสรณ์ ดีไหว้

อ. ดร. พิชญ์ นิลรุ่งรัตน์

คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ก่อนออกเดินทาง

ธรรมชาติมีเรื่องราวมากมายให้เราค้นหา ครั้งแรกที่พ่อพาไปตั้งแคมป์ในป่า ฉันยังจำความรู้สึกนั้นได้ไม่ลืม ทั้งสนุกและตื่นเต้น เป็นครั้งแรกที่ได้รู้จักกลุ่มดาวต่าง ๆ ได้สัมผัสสากอากาศหนาว และตื่นมาชมทะเลหมอกยามเช้า ความสวยงามของธรรมชาติทำให้ฉันหลงรักการเที่ยวป่า เส้นทางสู่ป่าแต่ละแห่งที่เคยผ่านล้วนมีความสวยงามต่างกัน การได้นั่งรถไปตามเส้นทางคดเคี้ยวผ่านป่า ข้ามลำธาร และภูเขา เปิดหน้าต่างรับอากาศบริสุทธิ์ และหยุดชมต้นไม้ใหญ่ เป็นสิ่งที่เราไม่สามารถหาได้ในสังคมเมือง ฉันจึงอยากให้เด็ก ๆ ได้รู้จักและเรียนรู้เกี่ยวกับป่า โดยเริ่มต้นจากสื่อของเล่น

"Happy Day, Camping Day"

จุดประสงค์ของสื่อผ้าชิ้นนี้ คือ อยากให้เด็ก ๆ ได้สัมผัสกับความงามของธรรมชาติ และได้เห็นลักษณะที่สมจริงของสัตว์ เพื่อให้เด็กสามารถเชื่อมโยงสื่อผ้านี้กับธรรมชาติจริง ๆ ได้ จึงออกแบบสื่อผ้าที่เสริมความรู้จริงเข้าไปในของเล่นชิ้นต่าง ๆ ทั้งชื่อและลักษณะของสัตว์ รวมถึงชนิดของต้นไม้ในป่าประเภทต่าง ๆ หวังว่าเด็ก ๆ จะสนใจและออกไปสัมผัสกับความงามของผืนป่าได้เดินสำรวจเส้นทางศึกษาธรรมชาติ พร้อมกับสังเกตสัตว์ที่ซ่อนตัวอยู่ในป่าสนุกกับการช่วยกันกางเต็นท์และทำกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกับทุกคน เหมือนกับที่ได้รับประสบการณ์จากการเล่นสื่อผ้านี้ เมื่อพวกเขาได้ออกไปเที่ยวป่าจริง ๆ แล้วเกิดความรัก ผูกพัน และเห็นความสำคัญของป่า วันหนึ่งพวกเขาจะเรียนรู้ที่จะปกป้องรักษาธรรมชาติให้ยั่งยืนสืบไป

นลินฉัตร วุฒิสิริเดชายศ

มิถุนายน 2566

ช่วงนี้อากาศดี แดดยังเป็นวันหยุดด้วย
จ้อเจี้ยกและต่ายมูจึงตัดสินใจไปแคมป์ปิ้งในป่าด้วยกัน
แต่เว้ายังตัดสินใจกันไม่ได้เลยว่าจะไปที่ไหน
แล้วเราจะเลือกสถานที่ที่ยาวยังไงกันดีนะ

เลือกสถานที่ตั้งแคมป์กัน

1. ในประเทศไทยมีสถานที่สำหรับตั้งแคมป์มากมาย ถ้าอยากสัมผัสกับธรรมชาติอย่างใกล้ชิด เหล่ามือใหม่หัดตั้งแคมป์อาจจะเริ่มจากสถานที่ใกล้บ้าน เช่น อุทยานฯ ในจังหวัดต่าง ๆ ที่ใช้เวลาเดินทางไม่นาน และเดินทางสะดวก
2. หาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่เราจะไป เพราะแต่ละสถานที่ก็มีจุดเด่นไม่เหมือนกัน เช่น บางที่มีต้นไม้อายุหลายร้อยปี บางที่มีจุดชมวิวยาว ๆ หรือมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติให้เราได้ลองไปสำรวจ
3. ฤดูกาลเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในการเที่ยว เพราะบางสถานที่ก็เหมาะจะเที่ยวตามฤดูกาล เช่น การชมทะเลหมอกในฤดูหนาว ส่วนฤดูที่ไม่แนะนำให้เที่ยวป่า คือ ฤดูฝน เพราะเดินทางลำบาก ไม่เหมาะกับการทำกิจกรรมในป่า รวมถึงเป็นฤดูที่ยุงชุม อาจทำให้ไม่สะดวกและเกิดอันตรายได้ ดังนั้นจึงแนะนำให้เที่ยวช่วงฤดูร้อนและฤดูหนาว
4. วางแผนการเดินทาง เลือกเส้นทางและรถให้เหมาะกับสภาพถนนและสัมภาระ (คุณพ่อคุณแม่อาจให้เด็กมีส่วนร่วมโดยการใช้แผนที่กระดาษให้เด็ก ๆ ได้ลองเลือกและสังเกตถนนต่าง ๆ ไปด้วยกัน)
5. ตรวจสอบเช็คสภาพอากาศก่อนไปเที่ยวทุกครั้ง อย่างน้อย 1 สัปดาห์ก่อนออกเดินทาง ถ้าสภาพอากาศไม่ดีก็ควรเลื่อนทริปออกไปก่อน

สำหรับเด็ก ๆ ที่ไม่เคยไปสัมผัสธรรมชาติมาก่อน และคุณพ่อคุณแม่ไม่มั่นใจที่จะพาเด็กไปแคมป์ปิ้ง อาจจะเริ่มจากการพาไปทำกิจกรรมง่าย ๆ เช่น การสำรวจสิ่งแวดล้อมรอบบ้าน สำรวจสัตว์และแมลงต่าง ๆ เมื่อเด็กสนใจค่อยขยับไปที่สวนสาธารณะ พาเด็ก ๆ ไปวิ่งเล่น ออกกำลังกายให้แข็งแรง และเพื่อให้เด็ก ๆ คำนึงกับบรรยากาศที่แวดล้อมไปด้วยต้นไม้ เมื่อเด็ก ๆ มีความพร้อมแล้วก็ช่วยกันเลือกสถานที่ที่อยากไป ให้เด็ก ๆ ได้ช่วยออกความคิดเห็น หาข้อมูล และตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวด้วย เด็ก ๆ จะได้รู้สึกว่าคุณมีส่วนร่วมในทริปนี้ และมีโอกาสหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นด้วย

เตรียมสัมภาระ

1. เต็นท์และที่นอน: ก่อนเลือกเต็นท์ควรพิจารณาจำนวนสมาชิกที่จะนอนในเต็นท์ก่อน ซึ่งเต็นท์ที่แนะนำ คือ เต็นท์แบบติดตั้งเอง และเต็นท์แบบกางอัตโนมัติ แต่ละชนิดก็มีข้อดีข้อเสียต่างกัน เต็นท์แบบติดตั้งเองอาจจะใช้เวลาติดตั้งนานสำหรับมือใหม่ แต่เป็นสิ่งที่ทำหายและนำสนุกสำหรับเด็ก ๆ ส่วนเต็นท์แบบกางอัตโนมัติมีข้อดีคือประหยัดเวลา แต่ไม่แข็งแรงเท่าเต็นท์ที่ติดตั้งเอง และก่อนออกเดินทางอย่าลืมเช็ควงล้อเต็นท์ให้ครบด้วย
2. ที่นอน: หากต้องการประหยัดพื้นที่เก็บของอาจเลือกใช้ถุงนอนแทน หรือถ้ากังวลว่าถุงนอนจะบางและทำให้เจ็บหลัง อาจพกฟูกเป่าลมไปเป็นตัวช่วยได้
3. เสื้อผ้า: เนื่องจากในป่ามักจะมีอากาศเย็นตลอดปี ควรเลือกเสื้อผ้าให้เหมาะกับสภาพอากาศและกิจกรรมที่ทำ สิ่งที่สำคัญ คือ หมวก เนื่องจากประเทศไทยมีแดดตลอดปี ควรเลือกหมวกมีปีกเพื่อป้องกันแสงแดดจากรอบทิศ รวมถึงรองเท้าควรเลือกรองเท้าใส่สบาย กระชับ ไม่หลุดง่าย เช่น รองเท้าผ้าใบ หรือรองเท้ารัดส้น
4. อาหาร: ที่พักหรืออุทยานแต่ละแห่งมีข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามเกี่ยวกับการประกอบอาหารไม่เหมือนกัน ดังนั้นควรศึกษาก่อนออกเดินทาง บางสถานที่เราสามารถประกอบอาหารเองได้ แต่มีข้อห้ามคือ ห้ามทำอาหารที่มีควันและกลิ่นรบกวน ยกเว้นต้มน้ำ เพื่อป้องกันไม่ให้สัตว์ได้กลิ่นและเข้ามาทำลายข้าวของหรือทำร้ายคนในจุดกางเต็นท์ และห้ามก่อกองไฟ เนื่องจากทำให้เกิดมลพิษและอาจเกิดไฟไหม้ลุกลามได้ ดังนั้นควรใช้เตาแก๊สพกพาเพื่อความปลอดภัย และหากไม่อยากประกอบอาหาร บริเวณจุดกางเต็นท์ยังมีร้านอาหารมาเปิดไว้ให้บริการอีกด้วย
5. อุปกรณ์อำนวยความสะดวก: เนื่องจากเป็นพื้นที่ป่า จึงแทบไม่มีไฟฟ้าใช้ ควรพกแบตเตอรี่สำรองไปชาร์จเอง อย่าลืมพกไฟฉายหรือตะเกียงไฟฟ้าเพื่อตอนกลางคืนด้วย โต้ะและแก้อี๋พับได้ก็ช่วยให้เรานั่งรับประทานอาหารได้อย่างสะดวกสบาย และอย่าลืมชุดปฐมพยาบาล ยาต่าง ๆ และสเปรย์กันทาก

การปฏิบัติตนสำหรับการท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติ

1. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของอุทยานฯ อย่างเคร่งครัด
2. ช่วยกันดูแลรักษาธรรมชาติให้เหมือนเดิมมากที่สุด โดยไม่เก็บหรือทำอันตรายก่อนหิน พืชพรรณ และสัตว์ป่า รวมถึงไม่ให้อาหารและจับสัตว์ป่า
3. ไม่ส่งเสียงดังรบกวนคนอื่นและสัตว์ป่า
4. เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามเส้นทางที่กำหนด ไม่ควรเดินออกนอกเส้นทางเดินถาวร เพราะอาจจะไปเหยียบย่ำพืชหรือสัตว์เล็ก ๆ ได้
5. ห้ามเก็บหรือทำอันตรายก่อนหิน ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ และ สัตว์ป่า
6. ห้ามนำสัตว์เลี้ยงเข้าไปในเขตอุทยาน
7. ไม่ก่อกองไฟในเขตอุทยานฯ
8. หากนำของที่ก่อให้เกิดขยะเข้าไป เช่น ขวดพลาสติก กล่องโฟม กระจง ป้องกันอย่าลืมเก็บกลับไปทิ้งด้วย

ถ้าเตรียมตัวเรียบร้อยแล้วก็ออกเดินทางกันเลย...

ในที่สุดจ๋อเจี๊ยกและต่ายมูก็มาถึงป่าแล้ว
ได้เวลาออกผจญภัย!

แต่ก่อนอื่น มาเตรียมสัมภาระให้พร้อมกันก่อน

ในกระเป๋าของจ้อเจี้ยกและต่ายมู มีอะไรบ้างนะ

สมุดบันทึก: ไว้จดที่เราเจออะไรบ้าง

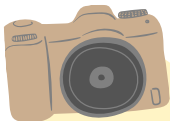
กล้องส่องทางไกล: ถึงสัตว์จะตัวเล็ก
หรืออยู่ไกลเราก็มองเห็นได้

ขวดน้ำ/กระติกน้ำ:
จิบบ่อย ๆ จะได้สดชื่น

กระเป๋า: น้ำหนักเบา จุของได้เยอะ ๆ

กล้องถ่ายรูป:
สำหรับเก็บความทรงจำ

เสื้อผ้าสำรอง:
เผื่อเจอลำธารหรือน้ำตกที่เราลงเล่นได้

ถ้ากระเป๋าหนักเกินไป ก็ฝากของไว้ที่คุณพ่อคุณแม่ได้นะ

เทคนิคเดินป่า

1. ตื่นแต่เช้า เพราะพวกสัตว์ก็ตื่นเช้าเหมือนกัน เราอาจจะได้เห็นพวกมันออกมาหาอาหารด้วย โดยเฉพาะพวกนก
2. เตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนออกผจญภัย (น้ำ, กล้องส่องทางไกล, กล้อง, สมุดบันทึก)
3. ศึกษาเส้นทางให้ดี และอย่าเดินออกนอกเส้นทาง
4. ค่อย ๆ เดิน ไม่ต้องรีบ อย่าลืมหยุดดูธรรมชาติรอบตัว คอยสังเกต ตั้งแต่พื้นดิน ตามลำต้น โพรงไม้ กิ่งไม้ และท้องฟ้า
5. ส่งเสียงให้เบาที่สุด เพราะพวกสัตว์จะตกใจเสียงของเรา
6. อย่าลืมใช้กล้องส่องทางไกล เมื่อเห็นสัตว์ต่าง ๆ จะได้เห็นรายละเอียดเล็ก ๆ ของพวกมัน
7. จดจำรายละเอียดของสัตว์ที่เราเจอด้วยนะ จะได้ไปหาชื่อของพวกมันในหนังสือเกี่ยวกับสัตว์ได้ถูกต้อง

ข้อควรปฏิบัติ

1. เราคือแขกที่กำลังเข้าไปในป่าซึ่งเป็นบ้านของสัตว์มากมาย อย่าเสียงดัง เพราะพวกสัตว์จะตกใจเสียงของเรา และอย่าทำลายบ้านของพวกมัน
2. สัตว์ทุกตัวและพืชทุกต้นล้วนมีหัวใจ ดังนั้นเราควรรัก เคารพ และให้เกียรติพวกมันด้วยนะ

เข้ามาในป่าแล้วอากาศเย็นสบายขึ้นเยอะเลย
ถ่ายมูได้ยินเสียงนกร้อง แถมได้ยินเสียงน้ำไหลด้วยนะ
เอ๊ะ! พอเดินไปเรื่อย ๆ จากป่าทึบ ๆ ทำไมป่าถึงเปลี่ยนสีละ

ก็เพราะว่าในป่าแห่งนี้มีป่าอยู่ 2 ประเภทคือ ป่าดิบ และป่าเต็งรัง
อยากรู้ไหมว่าป่า 2 ประเภทนี้ต่างกันอย่างไร
เดี๋ยวจ้อเจี้ยกอธิบายให้ฟัง

ป่าดิบ

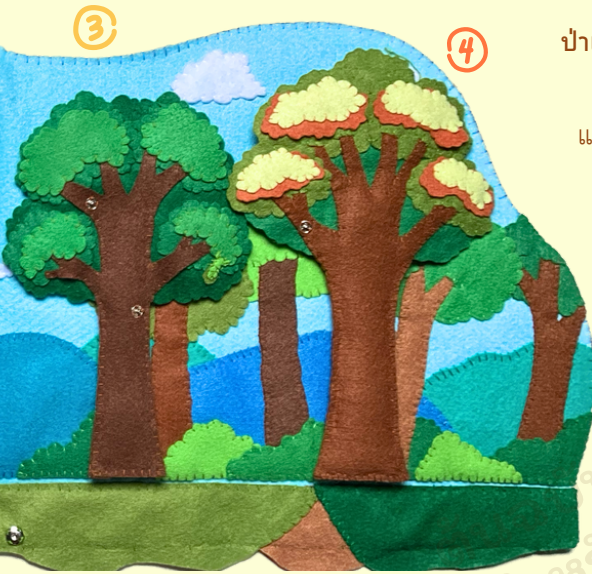
ป่าดิบ เป็นป่าไม่ผลัดใบ ดังนั้นทั่วทั้งป่าจึงเป็นสีเขียวชอุ่มตลอดปี เป็นป่าที่ขึ้นอยู่ตามพื้นที่ที่ฝนตกชุก และมีอากาศเย็นชื้นป่าค่อนข้างรกทึบ มีเถาวัลย์พาดอยู่ตามกิ่งไม้และต้นไม้ เราพบเห็นพืชได้หลากหลายชนิดในป่านี้ เช่น ยาง ไทร กระบาก อบเชย ปาล์ม กัล้วยไม้ป่า เฟิร์น มอส ฯลฯ

ในป่านี้ต้นไม้ที่เราเห็นชัด ๆ อยู่ 2 ต้น นั่นก็คือ ยาง และไทร

- ① **ต้นยาง** เป็นต้นไม้ขนาดใหญ่ สูงได้ถึง 40 เมตร ผลยางมีลักษณะเป็นรูปกระสวย มีปีกสีแดงอมชมพูขนาดใหญ่ 2 อันตอนสุกจะเป็นสีน้ำตาล เมื่อยางนาร่วง พวกมันจะเดินทางไกลด้วยลมและใบพัดอันใหญ่ของมัน แล้วปลิวปลิวไปทั่วป่า นอกจากนี้ต้นยางยังเป็นที่อยู่อาศัยของนกเงือกหลายชนิด เช่น นกกก นกแก๊ก เป็นต้น
- ② **ต้นไทร** เป็นต้นไม้ที่สำคัญมาก ๆ ในป่า เพราะสัตว์หลายชนิดต่างพึ่งพาต้นไทร ทั้งสัตว์บนต้นไม้และสัตว์ที่อาศัยบนพื้นดิน สัตว์บางชนิดกินลูกไทรเป็นอาหาร สัตว์บางชนิดหาอาหารเช่นแมลงที่เกาะอยู่ตามต้นไทรนี้ และสัตว์บางชนิดก็ใช้เป็นที่พักอาศัยด้วย

ป่าเต็งรัง

ป่าเต็งรัง เป็นป่าผลัดใบที่มักขึ้นตามพื้นที่แห้งแล้ง ในช่วงฤดูฝนป่าจะเขียวชอุ่ม แต่ในฤดูแล้ว ต้นไม้จะเริ่มเปลี่ยนสีและผลัดใบเพื่อลดการคายน้ำ ป่าเต็งรังมักจะเกิดไฟไหม้ตามธรรมชาติเป็นประจำ เช่น ไฟป่า กิ่งไม้เสียดสี เป็นต้น ต้นไม้และพืชต่าง ๆ จึงปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม โดยต้นไม้จะสร้างเปลือกไม้หนาและผิวขรุขระเป็นเกราะป้องกันไฟ และช่วยดูดซึมน้ำจากน้ำฝน ส่วนพืชที่อยู่บนพื้นดินมักเป็นพืชที่หัวฝังอยู่ใต้ดิน เช่น ดอกกระเจียว หญ้าชนิดต่าง ๆ ต้นแดง ประดู่ ฝักหวาน มะขามป้อม เป็นต้น

ในป่านี้ต้นไม้ที่เราเห็นชัด ๆ อยู่ 2 ต้น คือ เต็ง และรัง

③ **ต้นเต็ง** เป็นต้นไม้ผลัดใบขนาดเล็กที่สามารถทนทานต่อสภาพอากาศได้ดี และสามารถเจริญเติบโตขึ้นได้ในดินทุกสภาพ แม้แต่ดินที่มีความแห้งแล้ง ต้นเต็งมีประโยชน์มากมายทั้งเป็นยารักษา นำไปก่อสร้าง หรือใช้เป็นเชื้อเพลิง แต่ในปัจจุบันต้นเต็งในป่าของเราหาชมได้ยากและกำลังจะสูญพันธุ์ เพราะถูกบุกรุกลักลอบตัดไม้ทำลายป่า

④ **ต้นรัง** เป็นไม้ยืนต้นผลัดใบ ที่มีอยู่ตามป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง และป่าเต็งรัง ทนแล้ง และทนไฟได้ดี ต้นรังสามารถนำไปใช้ประโยชน์เช่นเดียวกับต้นเต็ง ทั้งเป็นยารักษา และก่อสร้างบ้าน

ในป่านี้ก็มีสัตว์ที่อาศัยอยู่ตามประเภทป่าเช่นกัน ถ้าพร้อมแล้วเราไปส่องสัตว์กันเถอะ

ป่าดิบ

นกกกก

นกกกกเป็นหนึ่งในสายพันธุ์นกเงือก พวกมันเป็นตัวชี้วัดความอุดมสมบูรณ์ของป่า นกเงือกมักอาศัยอยู่ในป่าดงดิบ ตามโพรงต้นยางหรือต้นหว้า กินลูกไทร ผลไม้ต่าง ๆ รวมถึงสัตว์เล็ก ๆ เป็นอาหาร นกเงือกรวมถึงสัตว์ที่กินผลไม้เป็นอาหารยังมีหน้าที่คอยกระจายเมล็ดพันธุ์ไปยังส่วนต่าง ๆ ของป่าด้วย

ลิงแสม

ลิงแสม อาศัยได้ในหลากหลายป่า พบได้มากบริเวณใกล้แหล่งน้ำ ลิงแสมอาศัยอยู่เป็นฝูง ใช้ชีวิตส่วนใหญ่บนต้นไม้ หากินเวลากลางวัน โดยมี อาหารหลักเป็นผลไม้ แมลง ใบไม้ เมล็ดพืช หญ้า เห็ด ไขนก สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ระหว่างหากินก็มักมีเรื่องทะเลาะวิวาทระหว่างฝูงลิงเพราะแย่งอาหารกัน

ชะนีมือขาว

ชะนี แม้มີรูปร่างคล้ายลิง แต่กลับไม่มีหางและมีแขนที่ยาวมาก เพราะพวกมันมักหาอาหารและอาศัยอยู่บนต้นไม้เป็นหลัก ชะนีมีสีหลากหลาย เช่น ขาว ดำ น้ำตาลแก่ น้ำตาลอ่อน เป็นต้น พวกมันมักจะอาศัยอยู่เป็นครอบครัวเล็ก มีพ่อ แม่ และลูก ชะนีเป็นสัตว์ที่ความจำดี ทำให้พวกมันจำได้ว่าต้นไม้แต่ละต้นจะออกผลช่วงใด

หมีควาย

หมีควายมักจะอาศัยอยู่ในป่าดิบที่อุดมสมบูรณ์ มักอาศัยและหากินตามลำพัง หมีควายมีลักษณะคล้ายกับหมีหมา วิธีแยกคือ หมีควายจะมีแถบสีเหลืองรูปตัว V ที่หน้าอก ส่วนหมีหมามีแถบสีเหลืองรูปตัว U ที่หน้าอก และหมีควายตัวใหญ่กว่าหมีหมาด้วย

ช้าง

ช้างเป็นสัตว์บกที่ขนาดใหญ่ที่สุดในโลก พวกมันชอบอยู่รวมกันเป็นโขลงใหญ่ โดยมีตัวเมียเป็นผู้นำ มักอาศัยและหากินอยู่ใกล้แหล่งน้ำ สัตว์นาขาชนิดในป่าต่างก็พึ่งพาช้าง ด้วยขนาดตัวที่ใหญ่ของมันช่วยเดินเปิดเส้นทางเดิน เปิดแหล่งดินโป่ง รวมถึงขุดหาแหล่งน้ำให้สัตว์อื่นๆ ได้ใช้ ประโยชน์ในหน้าแล้งด้วย

กวางป่า

กวางป่า เป็นกวางขนาดใหญ่ มีเขาเฉพาะตัวผู้ ซึ่งเขาจะมีขี้ก้าง 3 กิ่ง กวางป่าปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ง่าย จึงสามารถอาศัยอยู่ได้ในป่าหลายประเภท ตั้งแต่ป่าที่อุดมสมบูรณ์จนถึงป่าเสื่อมโทรม พวกมันอาศัยอยู่ตามลำพัง ออกหากินในเวลาากลางคืน และพักผ่อนตามป่ารกชัฏในตอนกลางวัน

ป่าเต็งรัง

แมลงใบไม้

ด้กแตนใบไม้เป็นสัตว์ที่เคลื่อนไหวช้า มีรูปร่างเหมือนใบไม้และลวดลายบนตัวเหมือนกับเส้นใบของใบไม้ ทำให้ดูกลมกลืนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย เพื่อพรางตัวจากนกนักล่าต่าง ๆ

นกกระรางหัวหงอก

นกกระรางหัวหงอกเป็นนกกินแมลง ชอบอาศัยอยู่รวมกันเป็นฝูงเล็ก ๆ ตามป่าโปร่ง ป่าไผ่ ป่าละเมาะ พวกมันเป็นนกที่ร้องได้ไพเราะและร้องได้หลายเสียง มักอาศัยอยู่เป็นฝูงใหญ่ร่วมกับ นกหัวขวานเขียวตะโพกแดง และนกแซงแซวหางบ่วงใหญ่

นกหัวขวานเขียวตะโพกแดง

นกหัวขวานเขียวตะโพกแดงมีตาสีเหลือง หัวและท้ายทอยมีสีดำ ขนลำตัวสีเขียว คอและอกมีสีเหลืองสด และมีตะโพกสีแดงสด อาศัยอยู่ตามป่าเต็งรัง มักหาแมลงที่ซ่อนอยู่ตามร่องไม้กินเป็นอาหาร โดยใช้ปากเคาะตามเปลือกไม้และคอยฟังเสียงสะท้อนกลับ

นกแซงแซวหางบ่วงใหญ่

นกแซงแซวหางบ่วงใหญ่เป็นนกกินแมลง มีขนสีดำเหลือบน้ำเงิน มีหางที่สวยงาม โดยปลายขนหางคู่บนอกมีก้านยาวยื่นออกไป และปลายก้านจะมีแผงขนด้านนอกยื่นออกมา เป็นนกที่ชอบส่งเสียงร้อง โดยเฉพาะในตอนเช้าตรู่และเย็นค่ำ และยังชอบเลียนเสียงของนกและสัตว์ต่างๆ

ควายป่า

นากใหญ่ขนเรียบมีขนเรียบเป็นมันสีน้ำตาลแก่ หางยาว และปลายหางแบน บริเวณปาก แก้ม คอด้านล่าง หน้าอก และท้องมีสีขาวเหลือง พวกมันชอบอยู่รวมกันเป็นฝูง อาศัยตามห้วย หนอง คลอง บึง ที่ราบลุ่มมีน้ำทั่วไป พวกมันออกล่าเป็นฝูงโดยจะต้อนปลาเป็นรูปครึ่งวงกลมไปยังที่น้ำตื้นแล้วจับปลากินเป็นอาหาร

กระทิง

กระทิงมีรูปร่างใหญ่ ลำ มีขนสีน้ำตาลเข้มจนถึงดำ ขาทั้งสี่มีสีขาวคล้ายกับสวมถุงเท้าอยู่ มีเขาทั้งตัวผู้และตัวเมีย ตรงหน้าผากที่อยู่ระหว่างเขาจะมีขนสีเทาอมเหลือง เรียกว่า หน้าโพ เราสามารถพบกระทิงได้ทุกภาค พวกมันอาศัยอยู่ในป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าดิบแล้ง ป่าดิบเขา และมักหากินอยู่ไม่ไกลจากแหล่งน้ำ เนื่องจากอดน้ำไม่เก่ง

นากใหญ่ขนเรียบ

นากใหญ่ขนเรียบมีขนเรียบเป็นมันสีน้ำตาลแก่ หางยาว และปลายหางแบน บริเวณปาก แก้ม คอด้านล่าง หน้าอก และท้องมีสีขาวเหลือง พวกมันชอบอยู่รวมกันเป็นฝูง อาศัยตามห้วย หนอง คลอง บึง ที่ราบลุ่มมีน้ำทั่วไป พวกมันออกล่าเป็นฝูงโดยจะต้อนปลาเป็นรูปครึ่งวงกลมไปยังที่น้ำตื้นแล้วจับปลากินเป็นอาหาร

ถึงแม้ว่าเราจะสังเกตเห็นสัตว์หลาย ๆ ชนิดในป่านี้ แต่ถ้าเราไปเที่ยวป่าอื่นอาจจะไม่ได้พบสัตว์ทุกชนิด เพราะสัตว์บางชนิดอาศัยอยู่ในบางพื้นที่เท่านั้น และสัตว์บางชนิดเองก็เดินทางไปหลายป่าด้วย เราอาจจะไม่ได้พบแค่ที่ป่านี้ป่าเดียวก็ได้ ถ้าเด็ก ๆ เดินป่าแล้วไม่พบสัตว์ก็ไม่ต้องเศร้าไป เพราะเรายังมีธรรมชาติสวย ๆ และเส้นทางใหม่ให้เราได้ตื่นเต้นกัน

ทั้งจ้อเจี้ยกและต่ายมู่ผจญภัยสนุกสนานในป่าเสียนาน
ออกจากป่าก็เริ่มเย็นแล้ว ไม่นานฟ้าก็เริ่มมืด
พระจันทร์และดวงดาวต่างส่องแสงระยิบระยับทักทายทั้งสอง
ว้าว คึ้นนี้ดาวเต็มฟ้าเลย จ้อเจี้ยกกับต่ายมู่จะมองเห็นกลุ่มดาว
อะไรบ้างนะ

เด็ก ๆ รู้ไหมว่าแต่ละช่วงเวลา แต่ละฤดูกาลล้วนมีกลุ่มดาว
และตำแหน่งดาวต่างกันออกไป เราสามารถใช้แผนที่ดาว
ช่วยหาตำแหน่งกลุ่มดาวได้ หรือถ้าไม่มีแผนที่ดาว
วิธีง่าย ๆ ก็คือ สังเกตจากดาวที่สว่างที่สุด

วิธีดูแผนที่ดาว

- ถ้าเรานั่งหรือยืนดูดาวให้หันหน้าไปทางทิศเหนือ แล้วถือแผนที่ดาวไว้ด้านหน้า
- ถ้าเรานอนดูดาวให้หันหน้าไปทางทิศใต้ แล้วยกแผนที่ดาวขึ้นเหนือศีรษะ ตั้งทิศในแผนที่กับทิศที่เราอยู่ให้ตรงกัน

จากนั้นหมุนแผนที่วันที่และเดือนให้ตรงกับเวลาบนแผนที่ แล้วเริ่มสังเกตดาว วิธีง่าย ๆ ในการสังเกตกลุ่มดาว คือ การมองหาดาวที่สว่างก่อน แล้วค่อยไล่ไปตามแผนที่ดาว

กลุ่มดาวที่สังเกตเห็นได้ง่าย

กลุ่มดาวฤดูหนาว

กลุ่มดาวฤดูหนาว (ธันวาคม-กุมภาพันธ์) เป็นกลุ่มดาวที่สวยงามและสังเกตเห็นง่ายที่สุดบนท้องฟ้า โดยกลุ่มดาวสว่างจะปรากฏบนท้องฟ้าด้านทิศตะวันออกตั้งแต่ตอนหัวค่ำแล้วค่อย ๆ เคลื่อนไปทางทิศตะวันตก มีทั้งหมด 5 กลุ่มดาว คือ

- 1 กลุ่มดาวสุนัขเล็ก
- 2 กลุ่มดาวสุนัขใหญ่
- 3 กลุ่มดาวนายพราน
- 4 กลุ่มดาววัว และ
- 5 กระจุกดาวลูกไก่

ลากเส้นกลุ่มดาวฤดูหนาว

หากเราลากเส้นตรงจาก **1 ดาวซีริอุส** (กลุ่มดาวดาวสุนัขใหญ่) ผ่าน **2 ดาวไถ** หรืออีกชื่อคือ **เข็มขัดนายพราน** ทั้ง 3 ดวง (กลุ่มดาวนายพราน) เเฉียงขึ้นไปทางตะวันออกเฉียงเหนือ ก็จะพบ **3 กลุ่มดาววัว** และเมื่อลากเส้นต่อไปทางขวาก็จะพบ **4 กระจุกดาวลูกไก่**

สามเหลี่ยมฤดูหนาว

สามเหลี่ยมฤดูหนาว คือ ดาวฤกษ์ที่สว่างที่สุดในกลุ่มดาวฤดูหนาว
มีทั้งหมด 3 ดวง คือ **1** ดาวโปรซิออน (กลุ่มดาวสุนัขเล็ก)

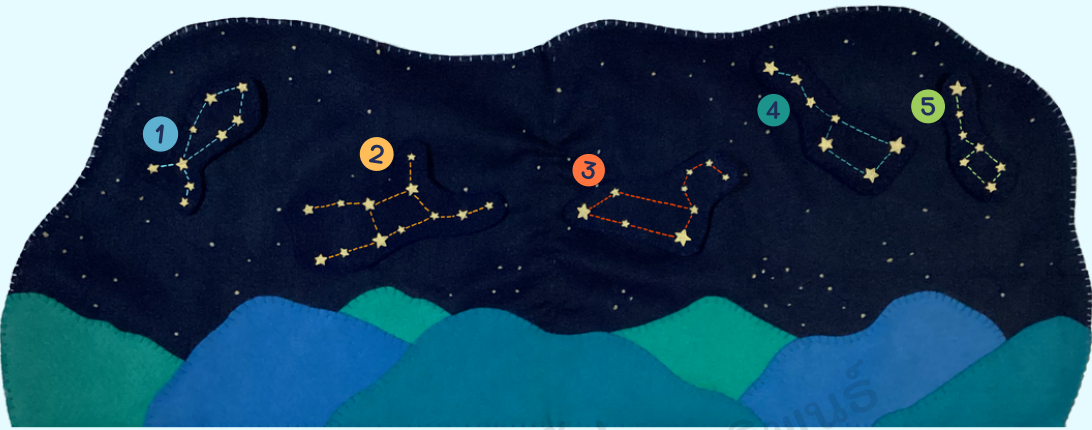
2 ดาวซิริอุส (กลุ่มดาวสุนัขใหญ่) และ **3** ดาวบีเทลจัส (กลุ่มดาวนายพราน)
เมื่อลากเส้นต่อกันก็จะกลายเป็นสามเหลี่ยม

ดาวเหนือ

การสังเกตดาวเหนือเริ่มต้นจากการสังเกต **1** กลุ่มดาวหมีใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มดาวขนาดใหญ่ประจำท้องฟ้าทิศเหนือ กลุ่มดาวนี้ประกอบด้วย ดาวฤกษ์ 7 ดวงด้วยกัน ซึ่ง 4 ดวงแรก เมื่อลากเส้นต่อกันจะกลายเป็นสี่เหลี่ยมซึ่งเป็นตัวหมีใหญ่ และอีก 3 ดวงคือส่วนหางของหมีใหญ่นั้นเอง หากเราลากเส้นจากดาวคู่แรกของตัวหมีใหญ่ออกไปทางตะวันออกเฉียงเหนือ เราก็จะพบ **ดาวเหนือ** ที่เป็นส่วนหางของ **2** กลุ่มดาวหมีเล็ก ซึ่งดาวเหนือเป็นดาวที่ปรากฏอยู่ใกล้กับตำแหน่งเดิมเสมอ ไม่เคลื่อนไปไหน และยังเป็นดาวที่ช่วยบอกตำแหน่งทิศว่าเราอยู่ที่ทิศเหนืออีกด้วย

กลุ่มดาวฤดูร้อน

กลุ่มดาวฤดูร้อน (มีนาคม-เมษายน) เป็นกลุ่มดาวที่อาจจะสังเกตเห็นได้ยาก สำหรับมือใหม่หัดดูดาว กลุ่มดาวที่สามารถสังเกตเห็นได้ คือ

- 1 กลุ่มดาวคนเลี้ยงสัตว์
- 2 กลุ่มดาวหญิงสาว
- 3 กลุ่มดาวสิงโต
- 4 กลุ่มดาวหมีใหญ่ และ
- 5 กลุ่มดาวหมีเล็ก

หากเราลากเส้น 1 ดาวเมเกรซ และ 2 ดาวเฟดดา จากกลุ่มดาวหมีใหญ่ ลงมาทางตะวันออกเฉียงใต้จะพบกับ 3 ดาวเรกูลัส ซึ่งเป็นดาวที่สว่างที่สุดในกลุ่มดาวสิงโต

สามเหลี่ยมฤดูร้อน

สามเหลี่ยมฤดูร้อน เราสามารถลากเส้นเชื่อมดาว 3 ดาว จาก

- 1 ดาวเรกูลัส (กลุ่มดาวสิงโต)
 - 2 ดาวอาร์คทอรัส (กลุ่มดาวคนเลี้ยงสัตว์)
 - และ 3 ดาวสไปการ์ (กลุ่มดาวหญิงสาว)
- ก็จะเห็นเป็นรูปสามเหลี่ยม เรียกว่า สามเหลี่ยมฤดูร้อน

ช่วงฤดูร้อน เราสามารถเห็นกาแล็กซีได้มากกว่าฤดูอื่น เพราะบริเวณกลุ่มดาว
หมีใหญ่มีกาแล็กซีที่สามารถสังเกตเห็นด้วยกล้องส่องทางไกลได้ด้วย
ช่วงฤดูฝน เป็นช่วงที่มีเมฆมาก และฟ้าขมุกขมัว จึงไม่เหมาะสำหรับการ
สังเกตกลุ่มดาวต่าง ๆ

ช่วงฤดูหนาว เราสามารถชมและสังเกตกลุ่มดาวต่าง ๆ ตั้งแต่หัวค่ำเนื่องจาก
ท้องฟ้ามืดเร็วและฟ้ามีอดสนิท ทำให้เราเห็นดาวชัดเจน

คืนนี้ตึกมากแล้ว ได้เวลานอนของจ้อเจี้ยกและต่ายมู่
ทั้งสองนอนหลับฝันดีในเต็นท์เล็กๆ แสนอบอุ่น
ราตรีสวัสดิ์ทุกคน
แล้วรุ่งน้อออกไปผจญภัยด้วยกันอีกนะ

บรรณานุกรม

- กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ. (2565). **ระบบนิเวศป่าไม้**. สืบค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2566, จาก https://chm-thai.onep.go.th/?page_id=348
- ธนกฤต สันติคุณมาตรต์. (2566). **กลุ่มดาวฤดูใบไม้ผลิ (The Spring Constellations)**. สืบค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://www.narit.or.th/index.php/astronomy-article/1611-the-spring-constellations>
- นพดล นิสุง; วรวิทย์ วรคตตานนท์; และสันติ กิตติบรรพชา. (2566). **ตั๊กแตนใบไม้ Phyllium Sp.** สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2566, จาก https://www.dnp.go.th/foremic/nforemic/Phyllium_web/index.htm
- ประยูร ร่มโพธิ์. (2538). **แผนที่ดาว**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- ปิยธิดา สอนงค์. (2565). **ชนิดของป่าของประเทศไทย**. สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2566, จาก <http://reddplus.dnp.go.th/?p=5829>
- มูลนิธิศึกษาวิจัยนกเงือก. (2564). **นกกก หรือ นกกระ หรือ นกกาง (Great Hornbill, Buceros bicornis)**. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <http://hornbill.or.th/th/about-hornbills/hornbill-species/great-hornbill/>
- มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. (2561). **กระทิง**. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://www.seub.or.th/blogging/knowledge/กระทิง/>
- มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. (2562). **เกร็ดความรู้ : ป่าดิบชื้น หรือ ป่าดงดิบ (Tropical Rain Forest)**. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2566, จาก <https://www.facebook.com/SeubNakhasathienFD/posts/10157695190085827/>
- มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. (2562). **เกร็ดความรู้: ป่าเต็งรัง**. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2566, จาก https://www.facebook.com/SeubNakhasathienFD/posts/10157763248110827/?locale=th_TH
- มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. (2561). **ควายป่า**. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://www.seub.or.th/blogging/knowledge/ควายป่า>
- มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. (2559). **ไทร - นกบุญแห่งผืนป่า นกฆ่าแห่งพงไพร**. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2566, จาก https://www.facebook.com/SeubNakhasathienFD/posts/10154658708550827?_rdr

มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. (2561). **นกเงือกไทย 13 ชนิด**. สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://www.seub.or.th/bloging/knowledge/นกเงือกไทย-13-ชนิด/>

มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. (2561). **ป่าตะวันตก บ้านของสัตว์ป่า**. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2566, จาก <https://www.seub.or.th/bloging/into-the-wild/ป่าตะวันตก-บ้านของสัตว์/>

วิมุติ วสะหลาย. (2564). **ลิงแสม**. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2566, จาก <http://www.verdantplanet.org/animalfiles/ลิงแสม/>

สุรจิต จามรมาน. (2537). **คนเดินป่า**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. (2564). **ท่องเที่ยวอุทยานอย่างปลอดภัย**. สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.khaoyainationalpark.com/plan-your-visit/visitor-safety-and-regulations>

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. (2564). **นก**. สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://www.khaoyainationalpark.com/discover/fauna/birds>

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. (2564). **สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม**. สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2566, จาก <https://www.khaoyainationalpark.com/discover/fauna/mammals>

ต้นฉบับ
วรรณกรรมสำหรับเด็กนิพนธ์
2565

ต้นฉบับ
วรรณกรรมสำหรับเด็กนิพนธ์
2565